

4-7
ოქტომბერი
OCTOBER
2023

თბილისის საარქივო
ფილმების
სამრთაზორისო ფესტივალი

საქართველოს
არქივები
არქივი

National
Archives of
Georgia

ინსტიტუტის
სამინისტრო

01	ბელგიის საფილმო არქივი ROYAL BELGIAN FILM ARCHIVE
02	ბულგარეთის ეროვნული არქივი BULGARIAN NATIONAL FILM ARCHIVE
03	ხორვატიის სახელმწიფო არქივი – ხორვატიის კინოთეკა CROATIAN STATE ARCHIVES – CROATIAN CINEMATHEQUE
04	ჩეხეთის ეროვნული არქივი NATIONAL FILM ARCHIVE, PRAGUE
05	ესტონეთის ეროვნული არქივის არქივი FILM ARCHIVE OF THE NATIONAL ARCHIVES OF ESTONIA
06	საქართველოს ეროვნული არქივი NATIONAL ARCHIVES OF GEORGIA
07	შვედეთის ფედერალური არქივი BUNDESARCHIV FEDERAL ARCHIVES
08	შვედეთის კინოს ინსტიტუტი და კინოს მუზეუმი DFF – DEUTSCHES FILMINSTITUT & FILMMUSEUM, GERMAN FILM INSTITUTE & FILM MUSEUM
09	არსენალი – კინო და ვიდეოარტის ინსტიტუტი ARSENAL—INSTITUTE FOR FILM AND VIDEO ART
10	აი კინომუზეუმი, ჰოლანდია EYE FILMMUSEUM, HOLLAND
11	მალტის ეროვნული არქივი THE MALTA NATIONAL ARCHIVES
12	ჩრდილოეთ მაკედონიის კინოთეკა CINEMATHEQUE OF THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
13	EL COLCHÓN FILMS, პერუ THE MATTRESS FILMS, PERU
14	აუდიოვიზუალური არქივი – აუდიოვიზუალური ინსტიტუტი NATIONAL FILM ARCHIVE – AUDIOVISUAL INSTITUTE
15	პორტუგალიის კინოთეკა – კინოს მუზეუმი CINEMATECA PORTUGUESA – MUSEU DO CINEMA
16	ტურინის ეროვნული კინოს მუზეუმი – მარია ადრიანა პროლოს ფონდის NATIONAL CINEMA MUSEUM IN TURIN – MARIA ADRIANA PROLO'S FOUNDATION
17	აშშ-ის ეროვნული არქივი და რეკორდების ადმინისტრაცია UNITED STATES NATIONAL ARCHIVES AND RECORDS ADMINISTRATION (NARA)

ბავშვის საეჭო კინოაჩივი

SAÏDA A ENLEVÉ MANNEKEN PIS (1913)

LE MOULIN MAUDIT (1909)

MAUDITE SOIT LA GUERRE (1914)

ალფრედ მაჩინი (1877-1929) ფრანგი კინორეჟისორი და ადრეული პერიოდის კინოს პიონერი იყო. 1909 წლიდან 1912 წლამდე ის “Pathé Frères“-მა გაგზავნა ჯერ ჰოლანდიაში, მოგვიანებით კი – ბრიუსელში, რათა ადგილობრივი წარმოების კომპანია “Belge Cinéma Film” შეექმნა. მან გამორჩეული როლი შეასრულა ქვეყნის კინოინდუსტრიის განვითარებაში და მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა კინოს შექმნის ხელოვნებაში.

მაჩინმა კინორეჟისორის კარიერა დაიწყო 1900-იანი წლების დასაწყისში, როდესაც “Pathé Frères“-ის კომპანიას შეუერთდა. მან, როგორც ნიჭიერმა რეჟისორმა, სწრაფად დაიმკვიდრა თავი და დაიწყო ისეთი ფილმების შექმნა, სადაც კარგად ჩანდა მისი ტექნიკური შესაძლებლობები და ამბის თხრობის უნარი. აფრიკაში ექსპედიციების დროს შექმნა ახალი და შემდგომში ძალიან პოპულარული ჟანრი გარეული ცხოველების მონაწილეობით. მისი ბელგიური სტუდია ფლობდა მინი ზოოპარკს ეგზოტიკური ცხოველებით. მათ შორის იყო მისივე გაწვრთნილი ლეოპარდი, სახელად მიმირი.

ამბიციური “Maudite soit la guerre” ალფრედ მაჩინის კარიერის მწვერვალი და ნამდვილი შედეგია. ფილმს აქვს ძლიერი სიუჟეტური ხაზი, წავადი კინემატოგრაფიული სტილი, ფერის გამოყენების მაღალი კულტურა და მკაფიოდ დასაბუთებული გზავნილი.

ფილმი არის შეიარაღებული ძალადობის მკაცრი კრიტიკა. როგორც ჩანს, მაჩინმა, თავად პაციფისტმა, იგრძნო დიდი ომის მოახლოება: ფილმი გამოვიდა 1914 წლის ივნისში, პირველი მსოფლიო ომის დაწყებამდე სულ რაღაც ორი თვით ადრე. სანამ მაჩინი საფრანგეთში იყო მიწვეული, ფილმს მთელ მსოფლიოში აჩვენებდნენ. საფრანგეთში საპროდიუსერო კომპანიების წარმომადგენლებთან ერთად იღებდა ქრონიკებს. ომის შემდეგ მაჩინი დასახლდა ნიცაში, სადაც კიდევ 14 ფილმი გადაიღო. მათგან ვერც ერთმა მიაღწია მის ჰოლანდიურ და ბელგიურ სტანდარტებს. მაჩინი 1929 წელს 54 წლის ასაკში გარდაიცვალა და 150-ზე მეტი კინონაწარმოები დატოვა. რაც კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია, იმ დროისთვის მაჩინმა საფუძველი ჩაუყარა ევროპის კინოკულტურის მომავალ განვითარებას.

CINÉMATHÈQUE ROYALE DE BELGIQUE ROYAL BELGIAN FILM ARCHIVE

SAÏDA A ENLEVÉ MANNEKEN PIS (1913)

LE MOULIN MAUDIT (1909)

MAUDITE SOIT LA GUERRE (1914)

Alfred Machin (1877-1929) was a French film director and pioneer of early cinema. He was sent by Pathé Frères between 1909 and 1912, first to Holland and later to Brussels, to create a local production company, Belge Cinéma Film. He played a significant role in the development of the country's film industry and made notable contributions to the art of filmmaking.

Machin's film career began in the early 1900s, when he joined the Pathé Frères company as a filmmaker. He immediately established himself as a talented director and started making movies that showcased his technical skills and storytelling abilities. He created a new, very popular genre while on his expeditions in Africa including wild animals. His Belgian studio also had a mini zoo with exotic animals, including his trained leopard, Mimir.

His ambitious *Maudite soit la guerre* is the high point in Alfred Machin's career and a masterpiece in every respect. It has a strong storyline, a studied and occasionally intimate cinematic style, a sensitive use of colour and a strongly argued message.

The film is a clear indictment of armed violence. It almost seems as if Machin, himself a pacifist, sensed the coming of the Great War: the film was released in June 1914, barely two months before the outbreak of World War I. It was shown worldwide while Machin was recalled to France for conscription. Together with colleagues from other production companies, he was shooting news footage. After the war, Machin settled in Nice, where he made another 14 or so films, none of which attained the standard of his Dutch and Belgian productions. He died in 1929 at the age of 54, leaving a legacy of more than 150 films. More important still, he had by then laid the foundations for the future development of Europe's film culture.

ბუღაჩეთის ეროვნული კინოაჩივი

LOVE IS FOLLY (1917)

A HOLIDAY DREAM (1926)

LOVE IS FOLLY:

რეჟისორი: ვასილ გენდოვი

როლებში: ვასილ გენდოვი, ჟანა გენდოვა, მარია ტორომანოვა-ჰმელიკი, მანოლ კიროვი

რეზიუმე:

უნივერსიტეტის სტუდენტი და გოგონა შეყვარებულები არიან. გოგონას დეიდა მათი სიყვარულის წინააღმდეგაა და გადაწყვეტილი აქვს იგი მდიდარ ადვოკატზე დააქორწინოს. სტუდენტი ემშაკურად გადაწყვეტს ადვოკატის სახელის შელახვას.

A HOLIDAY DREAM:

რეჟისორი: პანაიოტ კენკოვი

როლებში: პეტია პოპოვა, კატია რუსევესკა, პეტარ ნიკოლოვი, პანაიოტ კენკოვი, მარა ანდრეევა, ჰრისტო აჯიევი, ჰრისტო ზაგოროვი

მოკლე აღწერა:

ახალგაზრდა გამჭირავებელი ჟეჟი ქალაქის აურზაურისგან მოშორებით, თავის მამულში, იზოლირებულ ცხოვრებას ეწევა. მის ყოველდღიურ რუტინას ცვლის წერილი ვარნადან, რომელშიც ბიძაშვილი ზაფხულის გასატარებლად ზღვის სანაპიროზე ეპატიჟება. ჟეჟი მომავალ თავგადასავალზე ფიქრში იძირება, იძინებს და ესიზმრება არდადეგები.

BULGARIAN
NATIONAL
FILM ARCHIVE

БЪЛГАРСКА НАЦИОНАЛНА ФИЛМОТЕКА BULGARIAN NATIONAL FILM ARCHIVE

LOVE IS FOLLY (1917)

A HOLIDAY DREAM (1926)

LOVE IS FOLLY:

Directed by: Vasil Gendov

Cast: Vasil Gendov, Zhana Gendova, Maria Toromanova-Hmelik, Manol Kirov

Synopsis:

A university student and a girl are in love. The girl's aunt opposes their love. She has decided to marry her off to a rich suitor. The student decides to cunningly discredit the suitor of her choice before the aunt.

A HOLIDAY DREAM:

Directed by: Panayot Kenkov

Cast: Petya Popova, Katya Rusevska, Petar Nikolov, Panayot Kenkov, Mara Andreeva, Hristo Adzhiev, Hristo Zagorov

Synopsis:

The young rentier Zhezhi leads a secluded life on his estate, away from the bustle of the city. His daily routine is interrupted by the arrival of a letter from Varna: his cousin invites him to spend the summer at the seaside. Zhezhi is lost in a reverie about his future adventures, falls asleep, and has his holiday dream...

სორვატიის სახელმწიფო არქივი – სორვატიის კინოთეკა

THE SUBSTITUTE (1961)

JUSTICE (1962)

3AM TO 10PM (1967)

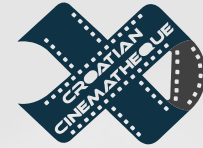
დღემდე ხორვატული კინო, თავის ანიმაციური ფილმებით, მსოფლიოში ერთ-ერთ საუკეთესოდ არის აღიარებული. ყველაფერი 1953 წელს დაიწყო, როდესაც ხელოვანთა ჯგუფმა დააარსა Zagreb Film სტუდია. რევოლუციურმა მიდგომამ, რომელიც მალე გახდა ცნობილი როგორც ზაგრების ანიმაციის სკოლა, წარუშლელი კვალი დატოვა ანიმაციური კინოს ისტორიაზე. Zagreb Film-ის წარმოება სრულ შემოქმედებით თავისუფლებას ანიჭებდა რეჟისორებს, რომელთა შთაგონების წყაროს სოციალიზმში ცხოვრების სხვადასხვა პარადოქსი განაპირობებდა.

კომპანია 2023 წელს დაარსებიდან 70 წლის იუბილეს აღნიშნავს. ამ ხნის განმავლობაში სტუდიაში შეიქმნა 700-მდე მოკლემეტრაჟიანი ანიმაცია, 600 დოკუმენტური და 14 მხატვრული ფილმი, რომლებმაც მსოფლიო ფესტივალებზე 400-ზე მეტი ჯილდო მოიპოვეს.

Zagreb Film-ის მიერ გადაღებული ყველა ფილმი ხორვატიის კინოთეკაში ინახება. მათ აღდგენაში დიდი ძალისხმევაა ჩადებული, რაც მიზნად ისახავს სტუდიის მემკვიდრეობის შენარჩუნებას ციფრულ ეპოქაში. ფესტივალზე წარმოდგენილია სამი ფილმი-კლასიკა, რომელიც ზაგრების კინემატოგრაფიის მრავალფეროვნებას ასახავს და ოქროს ხანაში, 60-იან წლებში, არის შექმნილი. სამივე ფილმი მე-20 საუკუნის ხორვატული კინოს რეიტინგშიც გამორჩეულ ადგილს იკავებს.

დუმან ვუკოტიჩის "The Substitute" (1961) ზაგრების ანიმაციური სტილის მწვერვალია. ის ერთადერთი „ოსკაროსანი“ ხორვატული ფილმია. უაღრესად სტილიზებული ცოცხალი მოქმედების მოკლემეტრაჟიანი ფილმი "Justice" (1962) ანტე ბაბაჯას ადრეული ნამუშევარია. რეჟისორი მოგვიანებით ცნობილი გახდა თავისი პოეტური მედიტაციური თვისებებით. კრემო გოლიკის "3AM to 10PM" (1967) კი ზედმიწევნითი სიზუსტით ასახავს ქარხნის მუშა ქალის ცხოვრების ერთ დღეს. ფილმი ყველა დროის უმნიშვნელოვანეს ხორვატულ დოკუმენტურ ფილმად არის აღიარებული.

HRVATSKA KINOTEKA HRVATSKOG DRŽAVNOG ARHIVA CROATIAN STATE ARCHIVES – CROATIAN CINEMATHEQUE

THE SUBSTITUTE (1961)

JUSTICE (1962)

3AM TO 10PM (1967)

To this day, Croatian cinema is probably best recognized internationally for its animation. It all started in 1953, when a group of wildly creative artists founded the Zagreb Film Production Studio. Their revolutionary approach, soon to become known as the Zagreb School of Animation, left an indelible impact on the history of animated cinema. Zagreb film was providing directors total creative freedom as they were inspired by various paradoxes of life in socialism.

The company is celebrating its 70th anniversary this year, and it has produced around 700 animated shorts, 600 documentaries, as well as 14 features during that time, and has won more than 400 awards at film festivals worldwide.

All of the films produced by Zagreb Film are preserved at the Croatian Cinematheque, and great effort is invested in ongoing restoration projects aimed at preserving the company's heritage alive in the digital era. Three classics showcasing the diversity of Zagreb film production in its golden age during the 1960s make up this selection. Additionally, all three films rank among the highlights of 20th-century Croatian cinema in general.

"The Substitute" (1961) by Dušan Vukotić represents the pinnacle of the Zagreb animation style and is the only Croatian film ever to win an Oscar. The highly stylized live action short "Justice" (1962) is a playful early work of Ante Babaja, a director later known for his poetic, meditative features, while Krešo Golik's "3AM to 10PM" (1967), a grim, surgically precise depiction of a day in the life of a female factory worker, is widely regarded as the most significant Croatian documentary of all time.

რესათის ეროვნული კინოაჩივი

DÉMANTY NOCI (1964)

“Diamonds of the Night” რეჟისორ იან ნემეკის სადებიუტო მხატვრული ფილმია, რომელიც ასახავს დრამას სიკვდილ-სიცოცხლის ზღვარზე. გამოსახულებები, რომელიც ორი მენტალურად და ფიზიკურად ქანცგამოლეული მამაკაცის მატარებლიდან გაქცევას გვიჩვენებს, რასაც ისინი სიკვდილამდე მიჰყავს, ერთმანეთში სიზმრებითა და ჰალუცინაციებით არის გადახლართული, და ორივე გმირის სუბიექტურ აღქმაზე ახდენს გავლენას.

“Diamonds of the Night” მანჰეიმ-ჰაიდელბერგის საერთაშორისო კინოფესტივალზე გრან-პრი მოიპოვა, რაც ჩეხოსლოვაკიის ახალი ტალღის ერთ-ერთი პირველი საერთაშორისო წარმატება იყო. ეს არის “Darkness Casts No Shadow” ადაპტაცია. მისი რეჟისორი, ჰოლოკოსტს გადარჩენილი, არნოშტ ლუსტიგი მჭიდროდ თანამშრომლობდა ფილმის გადაღებისას. ფილმი 1960-იანი წლების ერთ-ერთი გამორჩეული ჩეხი კინორეჟისორის იან ნემეკის კარიერის დასაწყისი აღმოჩნდა.

“Diamonds of the Night”-ში ჰოლოკოსტის თემა მძაფრად სუბიექტური პერსპექტივიდან არის დანახული. რეჟისორმა მონტაჟისას ფილმში არაერთი ცვლილება შეიტანა, სანამ შესაფერის აუდიოვიზუალურ ფორმას მიიღებდა, რაც ამ უკანასკნელის ეგზისტენციალურ გამოცდილებას მოწმობს. თავად ნემეცი ნაწარმოების სტილს – „ონეირულ რეალიზმს“ – პროვოკაციულს უწოდებს როგორც ტექნიკურად, ისე ნარატივის კუთხით, რაც ჩანს კიდევ ვიზუალურ კომპოზიციაში, ასევე მინიმუმამდე დაყვანილი დიალოგებისა და დუმბილის, როგორც დრამატული ელემენტის, გამოყენებაში.

NÁRODNÍ FILMOVÝ ARCHIV NATIONAL FILM ARCHIVE, PRAGUE

DÉMANTY NOCI (1964)

“Diamonds of the Night”, the debut feature film from the director Jan Němec, is a drama set on the knife edge between life and death. Images of the escape of two mentally and physically exhausted men from a train carrying them to their deaths are interlaced with flashbacks, dreams, and hallucinations, which actualize the subjective perception of both protagonists.

When “Diamonds of the Night” won the Grand Prix at the Mannheim-Heidelberg International Film Festival it became one of the first international successes of the Czechoslovak New Wave. A free adaptation of “Darkness Casts No Shadow” by Arnošt Lustig, a Holocaust survivor who closely cooperated in the making of the film, marked the beginning of the career of Jan Němec, one of the most original Czech filmmakers of the 1960s.

In “Diamonds of the Night”, the subject of the Holocaust is glimpsed from an intensively subjective perspective. The director made a number of working edits of the film before settling on a suitable audiovisual form testifying to this extreme existential experience. Němec himself referred to the style of this work, provocative both technically and in terms of the narrative, as “oneiric realism”, which is reflected in the visual composition, as well as the use of minimal dialogue and silence as a dramatic element.

ესტონეთის ეროვნული არქივის კინოაჩივი

"FROM EVENING TILL MORNING" (1962)

"HILLS LIKE WHITE ELEPHANTS" (1963)

"A HUMAN IS BORN..." (1975)

2023 წლის მარტში რეჟისორსა და სცენარისტ ლეიდა ლაიუსს (1923–1996), რომელიც ესტონეთის კინოს დიდებულ ქალბატონად ითვლება, 100 წელი შეუსრულდა. ლაიუსმა სახელი გაითქვა ისეთი მხატვრული ფილმებით როგორცაა "Ukuaru" (1973), "Well, Come on, Smile" (1985) და "Stolen Meeting" (1988), რომელმაც ლოს-ანჯელესში ქალთა კინოფესტივალზე ლილიან გიშის ჯილდო და მთავარი პრიზი მოიპოვა. საიუბილეო წელი შესანიშნავი შანსია დღის შუქზე გამოვიტანოთ მისი ნაკლებად ცნობილი, მაგრამ მაინც გამორჩეული მოკლემეტრაჟიანი მხატვრული და დოკუმენტური ფილმები, რომლებიც ესტონურ კინომემკვიდრეობას თამამი თემებითა და მიდგომებით ამდიდრებენ.

"From Evening Till Morning" (1962), რომელიც დაფუძნებულია მარტ კალდას ამავე სახელწოდების მოთხრობაზე, ლეიდა ლაიუსის მეორე მოკლემეტრაჟიანი ფილმია. გერმანიის მიერ ესტონეთის ოკუპაციის დროს ახალგაზრდა დედა აღმოაჩენს წითელი არმიის ჯარისკაცს, რომელიც მის ბედელში, თივაში, იმალება. მან უნდა გადაწყვიტოს, დაიცვას ოჯახი თუ დაეხმაროს ჯარისკაცს. ომის დრამა იდეალურად წარმოაჩენს თემებს, რომლებიც ლეიდა ლაიუსის ფილმოგრაფიაში ქალების, როგორც დედების, რთულ არჩევანს დაედო საფუძვლად.

"Hills Like White Elephants" (1963) დაფუძნებულია ერნესტ ჰემინგუეის ამავე სახელწოდების მოთხრობაზე. ეს არის მიმზიდველი ეტიუდი და სოცარი სცენა (სამხატვრო რეჟისორი ანტს სადე, კინემატოგრაფისტები ანტონ მუტი და ჰანს რუსიპუუ, რომელთაც სახელი გათქვეს თავიანთ სფეროში) მკრთალი ნახევარტონებით. "From Evening Till Morning"-ის მსგავსად, ამ ფილმშიც მთავარ როლში ვიუ ჰიორმა, რომელსაც პარტნიორობას მუდამ მომხიბველი ჰეინო მანდრი უწევს.

"A Human Was Born..." (1975) არის რომანტიკული დოკუმენტური ფილმი იმ დახვეწილი, მაგრამ ღრმა ემოციების შესახებ, რომელსაც ქალები დედობის დროს გამოცდიან. თითქმის ნახევარი საუკუნის შემდეგაც გასაოცარია, რომ ლეიდა ლაიუსსა და მის თანარეჟისორს არვო აიჰოს უფლება მიეცათ, საბჭოთა სამშობლოში მშობიარე ქალები გადაელოთ.

RAHVUSARHIIVI FILMIARHIIV FILM ARCHIVE OF THE NATIONAL ARCHIVES OF ESTONIA

"FROM EVENING TILL MORNING" (1962)

"HILLS LIKE WHITE ELEPHANTS" (1963)

"A HUMAN IS BORN..." (1975)

Leida Laius (1923–1996), a director and screenwriter who is regarded as the grande dame of Estonian cinema, will turn 100 years old in March of 2023. With features like *Ukuaru* (1973), *Well, Come on, Smile* (1985), and *Stolen Meeting* (1988), which took home the main prize and Lilian Gish Award at the Women in Film Festival in Los Angeles, Laius established her name. The year 2023, which is the centennial year, is a great opportunity to highlight her lesser-known but nonetheless brilliant short fiction and documentary films, which enrich the Estonian film history with their bold themes and approaches.

From Evening Till Morning (1962), based on a short story of the same name by Mart Kalda, was Leida Laius' second short film. During the German occupation of Estonia, a young mother discovers a Red Army soldier hiding in the hay in her barn. She must choose between protecting her family and helping the soldier. The suspenseful war drama is a perfect introduction to themes that became the foundation of Leida Laius' filmography—the hard choices women have to face as mothers.

Hills Like White Elephants (1963) is based on a short novel of the same name by Ernest Hemingway. It's an engaging etude and marvellous set piece (art director Ants Säde and cinematographers Anton Mutt and Hans Roosipuu, who all became renown in their fields), with somber undertones. As well as *From Evening Till Morning*, it's led by consistently captivating Viiu Härm, who is supported by the always charming Heino Mandri.

A Human Was Born... (1975) is a poetic documentary of the delicate yet profound emotions that a woman experiences when becoming a mother. Almost a half a century later, it is still incredible that Leida Laius and her co-director Arvo Iho were permitted to film laboring ladies in a Soviet maternity ward.

საქართველოს ეროვნული არქივი

საქართველოს კინორეჟი (1930)

მსოფლიო ტაშს უკრავს (1960)

„საქართველოს კურორტები“ 1930 წელს გადაღებული სარეკლამო ხასიათის ფილმია. იგი მოგვითხრობს საქართველოს სამკურნალო და დასასვენებელ კურორტებზე, რომელთა შორისაა: ბორჯომი, აბასთუმანი, წყალტუბო, ახტალა, ბაკურიანი და სხვა. ფილმში დეტალურადაა აღწერილი თითოეული კურორტის ადგილმდებარეობა, მარშრუტები კი ანიმაციის საშუალებით არის ნაჩვენები. ყურადღება გამახვილებულია კონკრეტული კურორტისთვის დამახასიათებელ სამკურნალო თავისებურებებზე. მაგალითად, როგორ მკურნალობენ ძვალ-სახსროვან დაავადებებს წყალტუბოში; როგორია ახტალის სამკურნალო ტალახის სამკურნალო თვისებები; რა გავლენა აქვს დამსვენებლებზე აბასთუმნის რადიოაქტიური სამკურნალო წყლების პროცედურებსა და სხვ.

ფილმის ერთ-ერთი შთამბეჭდავი ნაწილი საქართველოს მთებში მოგზაურობაა. სამკურნალო პროცედურების გარდა, მასში ასევე ასახულია სპორტული თუ კულტურული აქტივობები.

„მსოფლიო ტაშს უკრავს“ (1960) – ფილმი მოგვითხრობს ილიკო სუხიშვილისა და ნინო რამიშვილის ხელმძღვანელობით საქართველოს ნაციონალურ ბალეტ „სუხიშვილების“ მსოფლიოს გარემო მოგზაურობის შესახებ. 1960 წელს ანსამბლი ევროპისა და ამერიკის არაერთ ქვეყანას ეწვია და მის კონცერტებს დიდი წარმატება ხვდა წილად.

ფილმში ნაჩვენებია ანსამბლის საკონცერტო გამოსვლები ლონდონში, პარიზში, რომში, ნიუ-იორკში, ლოს-ანჯელესში, ბოგოტაში, მეხიკოში, ჰავანასა და მსოფლიოს სხვა დიდ ქალაქებში. უაღრესად საინტერესოა ანსამბლის ხელმძღვანელებისა და მოცეკვავეების შეხვედრა იმ პერიოდის სხვადასხვა სფეროს გამოჩენილ მოღვაწეებთან. ფილმში ნაჩვენებია ამერიკული და ევროპული ქალაქების ღირსშესანიშნაობები, რომლებსაც ანსამბლის წევრები სტუმრობდნენ.

NATIONAL ARCHIVES OF GEORGIA

RESORTS OF GEORGIA (1930) THE WORLD APPLAUDS (1960)

"Resorts of Georgia" (1930) is an advertising film. It displays resorts in Georgia for health and relaxation, including Borjomi, Abastumani, Tskaltubo, Akhtala, Bakuriani, and others. The location of every resort is documented in the film. The routes are presented in an animated format, and the movie does a good job of describing the therapeutic qualities that these resorts have to offer. For instance, scenes from the Tskaltubo resort demonstrates how people treat conditions with the bones and joints; how patients are healed using Akhtali healing mud; how vacationers use the radioactive healing waters of Abastumni, etc.

A trip to the Georgian mountains is the most stunning aspect of the film, which also features a variety of sports and cultural activities of vacationers in addition to medical operations.

The 1960 film "The World Applauds" tells the story of the Georgian National Ballet "Sukhishvili" traveling the globe under the direction of Iliko Sukhishvili and Nino Ramishvili. The ensemble traveled to several continents in 1960, and their performances in America and Europe were highly well-received.

It records the ensemble's concerts in key locations throughout the world, including as Mexico City, Havana, London, Paris, Rome, New York, Los Angeles, and Bogota. The dancers' and ensemble leaders' interaction with prominent personalities is also a fascinating aspect of the performance. The members of the ensemble tour notable locations in both European and American countries, which are showcased in the film.

გენგანის ფაქტობრივი არქივი

IM SCHATTEN DER MASCHINE (1928)

IM SCHATTEN DER WELTSTADT (1930)

WASSER UND WOGEN - EIN QUERSCHNITTSFILM (1929)

ალბრეხტ ვიქტორ ბლუმი – საარქივო განძის მონადირე

ალბრეხტ ვიქტორ ბლუმიმ თეატრალური სამყაროდან 1920-იანი წლების დასაწყისში გერმანიის კინოინდუსტრიაში გადაინაცვლა. იგი სწრაფად გახდა ჯერ არქივის მკვლევარი კინოწარმოების მიმართულებით, შემდეგ კი - რედაქტორ/კინორეჟისორი. 1929 წელს მან თავისი მუშაობის ფილოსოფია შემდეგნაირად განმარტა:

„ყოველი გერმანული მწარმოებელი კომპანიის კინოარქივში, მაგალითად „Ufa“-ში, ასობით ათასი მეტრი გამოუყენებელი კინოფირი ინახება – ცხოვრების ამსახველი სურათები, ადამიანის არსებობის ამსახველი ჩანაწერები; ცხოველების, მცენარეების, საგნების გამოყენების, შენობებისა და ქალაქების; ხალხებისა და ერების ტრადიციების, სტიქიური უბედურებების, უბედური შემთხვევების, შრომის, ყოველდღიური ცხოვრების კადრები წინასწარ დადგმული არ არის, მაგრამ როგორ ხვდება ეს ყველაფერი ოპერატორის ობიექტივში?! კინოდოკუმენტები მთელ კაცობრიობას მოიცავს. ეს წარმოუდგენელი საგანძური დოკუმენტური კინოს გადაღებისას, ძირითადად, გამოუყენებელი რჩება“. (ფილმკურთხევა, 01.06.1929)

„Querschnittfilme“ (ჯვარედინი ფილმები) აერთიანებს საარქივო მასალას მრავალი სხვა ფილმიდან და მის მონტაჟზე საბჭოთა მონტაჟის ტექნიკამ დიდი გავლენა იქონია. „Im Schatten Der Maschine“ კი იყენებს ძიგა ვერტოვის „Odinnadcatyi“-ს და ალექსანდრე დოვჟენკოს „Zvenigora“-ის დეტალებს, რამაც თავად ვერტოვის უარყოფითი რეაქციაც გამოიწვია და მან ბლუმი პლაგიატში დაადანაშაულა.

„Im Schatten Der Weltstadt“ ბერლინის ყოველდღიურობას ასახავს. არ ერიდება ქალაქის ზნელ კუთხეებსა და სიღატაკს, რაც, ხშირ შემთხვევაში, შეუმჩნეველი რჩება მხატვრულ და დოკუმენტურ ფილმებში. მიუხედავად ამისა, რამდენიმე სცენას პიელ იუცის პროლეტარული კლასიკიდან „Mutter Krausens Fahrt ins Glück“-დანაც ამოიგნობთ.

„Wasser Und Wogen“-ს უფრო პოეტური ელფერი დაჰკრავს და ასახავს ბლუმის შემოქმედების არს: უბრალოების სილამაზეს, თანამედროვე ცხოვრების კონტრასტებს, ბუნების ძალასა და, რაც მთავარია, კაცობრიობას მისი ყველა ასპექტით.

BUNDESARCHIV FEDERAL ARCHIVES

IM SCHATTEN DER MASCHINE (1928)

IM SCHATTEN DER WELTSTADT (1930)

WASSER UND WOGEN - EIN QUERSCHNITTSFILM (1929)

Albrecht Viktor Blum - Archival treasure hunter

From theater work Albrecht Viktor Blum entered the German film industry in the early 1920s, quickly evolved into a role as an archival researcher for film productions, and eventually became an editor and filmmaker himself. In 1929, he stated his working philosophy as follows:

"Film archives of a single German production company, for example, Ufa, has hundreds of thousands of meters of unused film. Images of life, records of human existence, animals, plants, the usage of things, buildings and cities, a variety of objects, customs of peoples and nations, natural disasters, accidents, work, everyday life, unstaged, but how it all happens in front of the cameraman's lens. Film documents that cover the entirety of humanity in the present time. This unbelievable treasure trove of raw material for documentary filmmaking remains largely unused." (Filmkurier, 01.06.1929)

His "Querschnittfilme" (cross-section films) incorporate archival material from many other films, and Soviet montage techniques greatly affected his editing. *IM SCHATTEN DER MASCHINE* even uses parts from Dziga Vertov's *ODINNADCATYI* and Alexander Dovzhenko's *ZVENIGORA*, which caused a backlash from Vertov himself, who accused Blum of plagiarizing.

IM SCHATTEN DER WELTSTADT shows everyday life in Berlin and does not hold back when looking into the dark corners of the city and its underbelly of poverty and misery, frequently ignored in feature and documentary films. However, several scenes come from Piel Jutzi's proletarian classic, *Mutter Krausens Fahrt ins Glück*.

WASSER UND WOGEN has a more poetic tone and distills the essence of Blum's work: the beauty of the ordinary, the contrasts of modern life, the force of nature, and most all, mankind in all its facets.

გერმანიის კინოს ინსტიტუტი და კინოს მუზეუმი

WAHLKAMPF (1932)

THÜRINGEN, DAS GRÜNE HERZ DEUTSCHLANDS (1940)

TANZ DER FARBEN (1937)

ZEICHENSTUDIE (1969)

DIE GEBURT DES LICHTS (1958)

გერმანული კინოს ავანგარდი და ექსპრესიონიზმი მშობლიური ქვეყნის საზღვრებს გასცდა და საერთაშორისო აღიარებას მიაღწია. 1920-იანი წლების მიწურულს კინოტექნოლოგიის სწრაფი განვითარება მოითხოვდა, რომ კინემატოგრაფიის ენა მას ფეხდაფეხ მიჰყოლოდა. სამწუხაროდ, გერმანული ნაციონალ-სოციალიზმის აღზევებამ სწრაფად შეაჩერა ესთეტიკური ექსპერიმენტები და სიღრმისეული ცვლილება მოიტანა. რადიკალური ტრანსფორმაციის შედეგები, როგორც რეჟიმის დროს, ისე მის შემდეგ, დოკუმენტური, მოგზაურობის დღიურებითა და ანიმაციური ფილმების საშუალებითაა გადმოცემული. პროგრამა იხსნება რეჟისორისა და მხატვრის ელა ბერგმან მიშელის მიერ გადაღებული ფილმით, რომელიც ნაცისტური პარტიის საარქივო კამპანიას ასახავს. ეს არის 1940-იანი წლების დასაწყისი, დიქტატორული რეჟიმის განვითარების ხანა, როდესაც ძლიერდება ძალაუფლება, პროპაგანდისტული მანქანა კი ამოქმედებას იწყებს.

მომდევნო ფილმი ასახავს გერმანიის იდეალიზებულ სახეს და მცდელობას, გაძლიერდეს კავშირი ბუნებასა და სამშობლოსთან. თავისუფლების წუთიერი მომენტების მიმოხილვისას, ჰანს ფიშინგერის “Tanz der Farben” მთავარ ადგილს იკავებს, რადგან მის ძმა ოსკარს უკვე ჰქონდა თავშესაფარი აშშ-ში და შეთავაზებები ჰოლოკუდიდან.

“Zeichenstudie” წარმოაჩენს საჯაროობის მნიშვნელობას ექსპერიმენტულ ფილმებში და “Kaskeline Film”-ის ინოვაციური პროდუქციის დემო რგოლის ფუნქციას ასრულებს. აღსანიშნავია, რომ მეორე მსოფლიო ომის დამთავრების შემდეგ მხატვრული და ექსპერიმენტული ფორმები კვლავ პოპულარობას იძენს.

მომავალდოვებელი გამოწვევის შეიძლება აღმოაჩინოთ მსახიობ ფრანც შომბსის ფილმში, რომელიც პროგრამას ასრულებს. მის რეკოლუციურ ნამუშევარში “Die Geburt des Lichts” შეღებილი ქაღალდის ზოლები გადახლართულია ერთმანეთთან მის მიერ შექმნილი დანადგარის საშუალებით და გაზრდილია ორმაგი ექსპოზიციით.

DFF – DEUTSCHES FILMINSTITUT & FILMMUSEUM GERMAN FILM INSTITUTE & FILM MUSEUM

WAHLKAMPF (1932)

THÜRINGEN, DAS GRÜNE HERZ DEUTSCHLANDS (1940)

TANZ DER FARBEN (1937)

ZEICHENSTUDIE (1969)

DIE GEBURT DES LICHTS (1958)

German avant-garde and expressionism in cinema have achieved international recognition, transcending the boundaries of their native country. Rapid developments in film technology in the late 1920s demanded that the language of cinema keep up. Unfortunately, aesthetic experimentation was swiftly curtailed and underwent a profound shift with the rise of German National Socialism. The repercussions of this radical transformation, both during and after the regime, are portrayed here through documentaries, travelogues, and animated films.

The program opens with a film captured by director and artist Ella Bergmann Michel, featuring the Nazi party's election campaign. As the early 1940s unfold and the dictatorship consolidates its power, the propaganda machine has been set into motion. The subsequent film portrays an idealized image of Germany, seeking to strengthen the bond with nature and the homeland. Hans Fischinger's *Tanz der Farben*, which offers a look into the fleeting moments of freedom, takes center stage because his brother Oskar had already fled to the USA and was receiving offers from Hollywood.

Zeichenstudie highlights the significance of publicity in experimental filmmaking and functions as a demo reel for Kaskeline Film's innovative productions. Notably, art films and experimental styles regain prominence even after World War II ends. A captivating exception can be found in the works of artist Franz Schömb's, concluding the program. In *Die Geburt des Lichts*, his groundbreaking work, painted paper strips are woven together by a machine he built himself and is enhanced by double exposures.

ანსენაი – კინო და ვიდეოხელოვნების ინსტიტუტი

KARA Kafa (1979)

კაფერს, თურქ ლითონის დამმუშავებელს, ოჯახი თურქული სოფლიდან გერმანიაში მიჰყავს. მას სჯერა, რომ გერმანიაში წასვლა მის ოჯახს სიღარიბისგან თავის დაღწევაში დაეხმარება, რადგან გერმანიას უსაზღვრო შესაძლებლობების მქონე ქვეყანად მიიჩნევს. თუმცა მათ ახალ ცხოვრებას ზევრი რთული და საკვირველი ასპექტი გააჩნია. მისი ცოლი უერთდება ქალთა მოძრაობას და იქ გაჩენილი მეგობრების გავლენით იცვლება როგორც ფიზიკურად, ისე - მენტალურად; უფროსი ვაჟი მარტოსულია და სკოლაში სიარული არ სურს; ქალიშვილს კი სახლში დარჩენა და ახალშობილი ძმის მოვლა უწევს. KARA Kafa (შავი თავი), შრომით მიგრაციაზე მისი მემარცხენე პოლიტიკური პერსპექტივით, გამოირჩევა გერმანულ-თურქული კინოს მრავალი სხვა მაგალითისგან. ფილმის გადაღება 1980 წელს დასრულდა და იგი იმდროინდელმა თურქეთის ცენზურის კომიტეტმა აკრძალა მიზეზით, თითქოს ფილმმა „გერმანიის, ჩვენი მეგობარი ქვეყნის ღირსება“ შელახაო. რეჟისორ კორჰან იურცევერს ბრალი წაუყენეს და ის ბერლინში გაიქცა, სადაც რამდენიმე წელი დევნილობაში გაატარა. ორიგინალი ნეგატივები, რომელთა მოპოვება თურქეთის ხელისუფლებამ ვერ შეძლო, გასულ წელს მოულოდნელად გამოჩნდა, რის შემდეგაც რესტავრაცია ჩაუტარდა.

ARSENAL – INSTITUT FÜR FILM UND VIDEOKUNST ARSENAL—INSTITUTE FOR FILM AND VIDEO ART

KARA KAFA (1979)

Cafer, a Turkish metalworker, moves his family from their Turkish village to Germany. He believes that moving to Germany will keep his family out of poverty since he views it as a country with boundless possibilities. However, their new life has a lot of challenging and surprising aspects. His wife joins the women's movement, changing both physically and mentally as a result of the friends she makes there; the older son is lonely and doesn't want to go to school; and the daughter has to stay at home and take care of her newborn brother. With its leftist, political perspective on labour migration, KARA KAFA (Black Head) stands out from many other examples of German-Turkish cinema. After it was completed in 1980, the film was prohibited by the Turkish censorship committee of the time, which claimed it hurt "the honour of Germany, our befriended nation". Charges were brought against the director, Korhan Yurtsever, and he fled to Berlin, where he spent several years in exile. The original negatives, which the Turkish authorities were unable to seize, unexpectedly reappeared last year and formed the basis for this restoration. (Can Sungu)

აი კინოფესტივალი, ჰოლანდია

MENSCHEN AM SONNTAG (1929)

PEOPLE ON SUNDAY (1929)

რობერტ სიოდმაკის ნახევრად დოკუმენტური მხატვრული ფილმი მიჩნეულია გვიანი მუნჯი კინოს ეპოქის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ნაწარმოებად და "New Objectivity"-ის ერთ-ერთ ყველაზე ცნობილ ნიმუშად. ფილმი გვიჩვენებს ახალგაზრდა ბერლინელების – კრისტლის, ვოლფის, ანის, ბრიჯიტისა და ერვინის ყოველდღიურობას უკმე დღეებში, ვანზეში, მოგზაურობისას. დოკუმენტური სურათები და დრამატურული დადგმები აერთიანებს თანამედროვე snapshot-ს, რომელიც 1920-იანი წლების ბოლოს არსებულ ვაიმარის კინოს სტატუს-კვოს ასახავს. ფილმი გადაღებულია ბერლინსა და ვანზეში. მასზე კინოსტორიის ისეთი ლეგენდები მუშაობდნენ, როგორებიც არიან ბილი უაილდერი და ოპერატორი ევგენ შუფტანი.

Menschen am Sonntag ცხრა თვეში ახალგაზრდა, არაპროფესიონალი მსახიობების მონაწილეობით გადაღებული დაბალბიუჯეტური ფილმია. ადგილობრივი კინოინდუსტრიის წარმომადგენლები ფილმს სკეპტიკურად უყურებდნენ, თუმცა მან პირველივე დღიდან დიდი წარმატება მოიპოვა. მაყურებლებმა ფილმში საკუთარი თავი ამოიცნეს, რაც ახლა ვაიმარის კინოკულტურის ერთ-ერთ დასამახსოვრებელ მომენტად ითვლება.

Menschen am Sonntag აღდგენილია აი კინომუზეუმის მიერ. TIAFF-ზე წარმოდგენილი DCP შეიქმნა Deutsche Kinemathek Berlin-თან თანამშრომლობით.

EYE FILM MUSEUM, HOLLAND

MENSCHEN AM SONNTAG (1929)

PEOPLE ON SUNDAY (1929)

Robert Siodmak's semi-documentary feature film is considered one of the significant works of the late silent film era and is one of the most famous representatives of the "New Objectivity". The film shows the everyday experiences of young Berliners—Christl, Wolf, Annie, Brigitte, and Erwin—during a weekend, the focus of which is a Sunday trip to Wannsee. Documentary images and dramaturgical staging combine to create a modern snapshot that also reflects the status quo of Weimar cinema at the end of the 1920s. The film was shot in Berlin and at Wannsee. Many greats of film history, such as Billy Wilder and cameraman Eugen Schüfftan, have worked on the film.

Menschen am Sonntag was a low-budget film shot on location with a young, non-professional cast over the course of nine months. The local distributors were skeptical about the film, yet it was a huge success from day one. The audience recognized themselves in what is now regarded as one of the absolute highlights of Weimar film culture.

Menschen am Sonntag was restored by the Eye Filmmuseum. The DCP presented at TIAFF was created in collaboration with the Deutsche Kinemathek Berlin.

გალსის ეროვნული არქივი

დოკუმენტური ფილმი გალსის დამოუკიდებლობის შესახებ (1964)

Malta Cine Circle-მა მოამზადა დოკუმენტური ფილმი მალტის დამოუკიდებლობის შესახებ. კლუბი (იმ პერიოდში მალტის სამოყვარულო კინოწრე) 1952 წელს დაარსდა, რათა კინოკამერების მფლობელები წახალისებინა, მოკლემეტრაჟიანი ფილმების გადაღებისას ყოფილიყვნენ მეტად კრეატიულები და გაბედულები და არ დასჯერებოდნენ მხოლოდ ოჯახური ღონისძიებების ასახვას.

164 წლის მანძილზე ბრიტანეთის კოლონიად ყოფნის შემდეგ, 1964 წელს, მალტამ დამოუკიდებლობა მოიპოვა. კუნძულის ისტორიაში ეს დაუვიწყარი მოვლენა იყო. Malta Cine Circle-მა გადაწყვიტა, შეექმნა დოკუმენტური ფილმი, რომელიც ამ ისტორიულ მოვლენას მისი წევრებისთვის ხელმისაწვდომი რესურსების გამოყენებით აღწერდა. დოკუმენტური ფილმი გადაღებულია Kodachrome-ის 8 მმ-იან ფერად ფირზე, რომელსაც ხმა ედო. შედეგად მიიღეს პროდუქტი, რომელიც ახლოს იყო პროფესიონალურ დონეზე შექმნილ კინონაწარმოებთან და დამოუკიდებლობის საზეიმო მოვლენებზე მოგვიტოვებდა.

ფილმის ორიგინალი პროფესიონალურ დონეზე გაცივრულდა ჰოლანდიაში, ეინდჰოვენის ლაბორატორიაში და თბილისის საარქივო ფილმების საერთაშორისო ფესტივალზე წარმოდგენილია მალტის ეროვნულ არქივთან თანამშრომლობით.

L-ARKIVJI NAZZJONALI TA' MALTA THE MALTA NATIONAL ARCHIVES

DOCUMENTARY ABOUT MALTA'S INDEPENDENCE (1964)

The Malta Cine Circle produced the documentary about Malta's independence. In order to encourage owners of cine cameras to be more creative and daring by producing short films rather than using the camera only for photographing family events, the club (then the Malta Amateur Cine Circle) was established in 1952. In 1955, there was the first national film competition, and the Malta Cine Circle started the Golden Knight Malta International Film Festival in 1962. Both of these events are still being organized today.

In 1964, Malta achieved independence following 164 years as a British colony. In the island's history, this was a rare and unforgettable occurrence. The Malta Cine Circle decided to create a documentary highlighting this historical event using the resources available to its members. The documentary was filmed on Kodachrome 8mm color film with sound on stripe. The ultimate result was a production that came close to being professional and recounted the events of the independence celebrations, with the lowering of the Union Jack and hoisting of the Maltese flag at the stroke of midnight on September 21, 1964, serving as the climax.

The original film has been professionally digitized by a laboratory in Eindhoven, Holland, and is being brought to you in collaboration with the National Archives of Malta.

ჩრდილოეთ მაკედონიის ჩსკუბიკის კინოთეკა

THE FILMS OF THE MANAKI BROTHERS (1905 - 1939)

პროგრამა მოიცავს 42 კინონაწარმოებს პირველი ბალკანელი კინემატოგრაფისტი ძმები მანაკების – იანაკისა და მილტონის – კინომემკვიდეობიდან.

კინოგადაღება 1905-1939 წლებში მიმდინარეობდა ნიტროფუმიან ფირებზე, რომლებიც ამჟამად ჩრდილოეთ მაკედონიის კინოთეკაში არის დაცული.

კადრები ასახავს ადგილობრივ ტრადიციებს, წეს-ჩვეულებებს, საქორწილო ცერემონიებს, ხალხურ ცეკვებს, აღლუმებს, სამხედრო აქტივობებს, სასკოლო გაკვეთილებს, ხელსაქმეს, დაკრძალვებს, რელიგიურ დღესასწაულებს და სხვა – როგორც ყოველდღიურ ცხოვრებას, ისე ისტორიული მოვლენებსა და რეგიონში მნიშვნელოვანი პოლიტიკური ფიგურების ვიზიტებს (მეჰმედ V რეზიდა, ოსმალეთის სულთანს, იუგოსლავიის მეფე ალექსანდრე კარაჯორჯევიჩი, ოსმალთა ერთ-ერთი ახალგაზრდა რევოლუციონერი ნიაზი ბეი, რუმინეთის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი კონსტანტინე ისტრატი, საბერძნეთის მეფე კონსტანტინე I და სხვ.).

ძმები მანაკების კინომემკვიდრეობა, ამ პროგრამაში გაერთიანებული კინონაწარმოებების ჩათვლით, სრულად გაციფრულდა და ციფრული რესტავრაცია ჩაუტარდა ბუდაპეშტში, უნგრეთის კინოლაბორატორიაში.

იანაკი და მილტონ მანაკები დაიბადნენ ოსმალეთის იმპერიის (ამჟამად ჩრდილოეთ საბერძნეთი) რუმელის რაიონის სოფელ ავდელაში. მათი ფოტო და კინოკამერების ობიექტივებში მოხვდა მე-20 საუკუნის პირველ ნახევარში სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისა და ბალკანეთის პოლიტიკური თუ სოციალური მღელვარებები.

ისინი ცნობილი ფოტოგრაფები იყვნენ, ფოტოსტუდია, ცხოვრების სხვადასხვა ეტაპზე, გახსნილი ჰქონდათ რამდენიმე ადგილას - ავდელაში, იანინაში (საბერძნეთი), ბიტოლასა (მაკედონია) და პლოვდივში (ბულგარეთი). ასევე ჰქონდათ პრივილეგია, ყოფილიყვნენ რუმინეთის, სერბეთისა და ოსმალეთის სამეფო კარის რამდენიმე ოფიციალურ ფოტოგრაფს შორის.

1905 წელს, ბუქარესტის „გრანდ გამოვენაზე“ სტუმრობისას გადაწყვიტეს კინოკამერის შექმნა. მომდევნო წლებში კი პარიზში ან ლონდონში, უფროსმა ძმა იანკმა Charles Urban & Co Bioscope კინოკამერა იყიდა სერიული ნომრით 300.

KINOTEKA NA REPUBLIKA SEVERNA MAKEDONIJA CINEMATHEQUE OF THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

THE FILMS OF THE MANAKI BROTHERS (1905 - 1939)

The program is a compilation of 42 film recordings from the preserved footage of the Manaki brothers, Yanaki and Milton, who were the first cinematographers in the Balkans.

The film recordings were made between 1905 and 1939 on nitrate films, which today are under the custody of the Cinematheque of North Macedonia.

In the footage, we can see local traditions, customs, weddings, folk dances, parades, military activities, school classes, crafts, funerals, religious festivities, etc.—recordings of everyday life but also of historical events and visits of significant political figures to the region (Mehmed V Reshad, the Ottoman Sultan; HRH Aleksandar Karadjordjevic, the King of Yugoslavia; Niazi Bey, one of the leaders of the Yonug Turk Revolution; Dr. Constantin Istrati, a member of the Romanian Academy of Sciences; HRH Constantine I, the King of Greece, etc.).

The entire film legacy of the Manaki brothers, including the footage in this program, was digitalized and digitally restored at the Hungarian Film Laboratory in Budapest.

Yanaki and Milton Manaki were born in the village of Avdela in the Rumeli district of the Ottoman Empire, now in northern Greece. Through the lenses of their photo and cinema cameras, they witnessed the political and social uproar of the first half of the 20th century in Southeast Europe and the Balkans.

They were well-known photographers, having photo studios in several locations—Avdela, Yannina (Greece), Bitola (Macedonia), and Plovdiv (Bulgaria)—at different stages in their lives. But they also gained the privilege to be among the few official photographers of the Romanian, Serbian, and Ottoman royal courts.

During their visit to the Bucharest Grand Exhibition in 1905, they decided to acquire a film camera, and in the next couple of years, either in Paris or in London, the older Yank bought a Charles Urban & Co. Bioscope film camera with a serial number of 300.

„მეხნას ფილმი“, პირა

SILENT TRILOGY (1998, 2005, 2022)

ფილმი შედგება ექსცენტრული არსებების შესახებ სამი სრულიად დამოუკიდებელი ისტორიისგან, რომლებიც მიეკუთვნებიან ფანტასტიკის, ზღაპრისა და იგავის ჟანრებს, რომელიც გაჯერებულია სიყვარულით, სიხარბითა და შეუწყნარებლობით. ნამუშევრებს, რომელიც რეჟისორ დენიელ როდრიგეს რისკოს ორ ათწლეულზე მეტი ხნის მოღვაწეობის (1998 - 2022) შედეგია, აერთიანებს გამოხატვის ჰარმონიული სტილი და ესთეტიკური შესამღებლობები.

“Silent Trilogy” პირველი მუნიჯი ფილმებისადმი პატივისცემის გამოხატვის უნიკალური ნიმუშია. მძლავრი შავ-თეთრი გამოსახულება, განსხვავებით ნაცრისფერი ტონებისგან, ეკრანს ანათებს; ნათელი ფერების პალიტრა კი სხვადასხვა ტიპის ფორმატს აკავშირებს. ის უარს ამბობს დიალოგებზე, რათა ასპარეზი დაუთმოს კინემატოგრაფიის ენას, საუნდტრეკსა და სელმა მუტალის მიერ შექმნილ მუსიკას.

EL COLCHÓN FILMS, PERU THE MATTRESS FILMS, PERU

SILENT TRILOGY (1998, 2005, 2022)

Composed of three apparently independent stories of eccentric beings that transit between fantasy, fable, and parable in love, greed, and intolerance. Expressed in a harmonious style of expressive and aesthetic possibilities, which consolidates the work of its director Daniel Rodríguez Risco for more than two decades (1998–2022).

Silent Trilogy is also a unique tribute to the first silent film productions. Powerful images in black and white in contrast with the different shades of gray that illuminate the screen and a palette of bright colors, which links to the different types of formats. It dispenses with the dialogues to give all the power to the cinematographic language, to the soundtrack, and to the music created by Selma Mutal.

ჰოლოკოსტის ეპოქური კინოაქივი – აუცილებელი ინსტიტუტი

THE GREAT WAY (WIELKA DROGA) (1946)

"The Great Way" არის წარმატებული კინემატოგრაფიული მოგზაურობა, რომელსაც მაყურებელი მეორე მსოფლიო ომის მშფოთვარე პერიოდში გადაჰყავს.

1946 წელს იტალიაში შექმნილი ნაწარმოები გამორჩეულია როგორც მეორე მსოფლიო ომის შემდგომი პირველი პოლონური მხატვრული ფილმი. იგი აერთიანებს სიყვარულისა და განშორების ამბავს. ფილმი ასახავს ადამისა და ირენას, დაქორწინებული წყვილის, ცხოვრებას, რომლებიც ომმა ერთმანეთს დააშორა. მათი ისტორია 1939 წელს ლვოვის ალყაში იწყება, შემდეგ კი ციმბირში დეპორტაციით გრძელდება.

"The Great Way" აუდიტორიას ემოციებისა და ისტორიული მოვლენების მთელ კასკადს სთავაზობს. მათი გზები კვლავ იკვეთება სსრკ-ში „ანდერსის არმიის“ ჩამოყალიბებისას, რაც ირანში, ერაყში, პალესტინასა და ეგვიპტეში მოგზაურობას უდებს საფუძველს და იტალიაში ლაშქრობით სრულდება.

ნარატივი შევსებულია ავთენტური საარქივო კადრებით, რომლებიც პოლონეთის არმიის კინოგაწყობების მიერ არის გადაღებული და დრამის გასაშლელად რეალისტურ ფონს ქმნის.

"The Great Way" უბრალოდ ფილმზე უფრო მეტია. იგი ომის ქაოსის ფონზე ადამიანის სულის მდგრადობას გამოხატავს. ფილმი ოსტატურად აერთიანებს პირად მონათხრობსა და ისტორიულ მოვლენებს, რაც უნიკალურ პერსპექტივას იძლევა მეორე მსოფლიო ომის დროს პოლონეთის გამოცდილების შესახებ.

"The Great Way" ადამისა და ირენას არაჩვეულებრივი მოგზაურობაა, ფილმი, რომელიც საუცხოოდ აერთიანებს სასამართლო გარჩევას, გასაჭირსა და სიყვარულის ტრიუმფს ომის პერიოდში.

FILMOTEKA NARODOWA – INSTYTUT AUDIOWIZUALNY NATIONAL FILM ARCHIVE – AUDIOVISUAL INSTITUTE

THE GREAT WAY (WIELKA DROGA) (1946)

"The Great Way" is a captivating cinematic journey that takes viewers through the tumultuous times of World War II.

This 1946 Italian-made movie has the distinction of being the first Polish feature to be made after World War II. The movie follows the lives of Adam and Irena, a betrothed couple torn apart by the war, and crafts a fascinating tale of love and separation. Beginning with the siege of Lviv in 1939 and the ensuing deportations to Siberia, their narrative takes the viewer on an emotional rollercoaster while also highlighting significant historical events.

Their paths cross again during the formation of Anders' Army in the USSR, leading them on a journey through Iran, Iraq, Palestine, and Egypt, culminating in the Italian campaign.

The narrative is interspersed with authentic archival footage shot by the Polish Army Film Unit, providing a realistic backdrop to the unfolding drama.

"The Great Way" is more than just a film; it's a testament to the resilience of the human spirit amidst the chaos of war. The film masterfully blends personal narratives with historical events, offering a unique perspective on the Polish experience during World War II.

Experience the epic journey of Adam and Irena in "The Great Way," a film that beautifully encapsulates the trials, tribulations, and triumphs of love in a time of war.

კონსტაბაიის კინოთეკა – კინოს მუზეუმი

O TAXI N.º 9297 (1927)

1927 წელს ჟურნალისტმა რეინალდო ფერერიამ, შთაგონებულმა მის მიერვე გამოძიებული რეალური ამბით, საკუთარი სცენარით გადაიღო “O TAXI N.º 9297”. ფილმი თეატრის მსახიობის იდუმალ მკვლელობას ეხება. მისმა ქალიშვილმა ახალგაზრდა ამერიკელი ლეიტენანტის დაინტერესება გამოიწვია, რომელმაც საბოლოოდ აღმოაჩინა დამნაშავე და საბრალო გოგონა საზოგადოებრივი მფარველის ბოროტი გავლენისგან გაათავისუფლა. ყველაფერი იმით იწყება, ამერიკელ სამხედრო ატაშე ჰაირს ექსტრავაგანტული მილიონერი, რომელსაც იგი ხანდახან ხედებოდა, რამდენიმე დღის გასატარებლად საკუთარ მამულში, ბრეტოლიოში, ეპატიჟება. ისინი 9297 ნომრის მქონე ტაქსით მგზავრობენ, რომელშიც ერთი წლით ადრე მსახიობი რაკელ დე მონტევერდე მოკლეს.

რეინალდო ფერერიამ (1897-1935) ცნობილი პორტუგალიელი რეპორტიორი იყო. იგი თავის ბევრ ტექსტს ხელს აწერდა ფსევდონიმით Repórter X. სახელი უკავშირდებოდა 1927 წელს დაარსებულ ეფემერული კინოწარმოების კომპანიას, რომლისთვისაც მან ოთხი ფილმის სცენარი დაწერა და თავად გადაიღო. ფილმის ციფრული ასლი 2001 წელს Cinemateca-ს მიერ მომზადდა 35 მმ. ინტერპოზიტივის Ultra HD ხარისხით გაციფრულების გზით, გამოსახულების აღდგენის გარდა, ფილმისთვის ფორტეპიანოს ორიგინალური აკომპანიმენტიც შეიქმნა, რომლის ავტორიც ფილიპე რაპოსო იყო.

CINEMATECA PORTUGUESA – MUSEU DO CINEMA CINEMATECA PORTUGUESA – MUSEU DO CINEMA

O TÁXI N.º 9297 (1927)

In 1927, sensation journalist Reinaldo Ferreira directed, based on his own screenplay and inspired by a real case, which he himself had investigated, O TAXI N.º 9297, on the mysterious murder of a theatrical actress, whose daughter moved a young American lieutenant, who eventually discovered the criminal, freeing the poor girl from the evil influence of her abominable protector. It all begins when Hair, the American military attaché, is invited by an extravagant millionaire, whom he had occasionally met, to spend a few days on his property in Bretolho, taking the taxi with the registration number 9297, in which the actress Raquel de Monteverde was killed a year before.

Reinaldo Ferreira (1897–1935) was the most famous Portuguese reporter ever. He signed many of his texts under the pseudonym Repórter X, which was also the name of the ephemeral film production company he founded in 1927 and for which he wrote and directed four movies.

This digital copy results from the Ultra HD digitization of a 35mm interpositive made by Cinemateca in 2001. Digital grading was made using a distribution print as a reference. In addition to the image restoration, Filipe Raposo composed an original accompaniment for the piano.

ტუჩინის ეროვნული კინოს მუზეუმი – მაჩია აჩიანა პიროლს ფონდი

PIÙ FORTE CHE SHERLOCK HOLMES (1913)

UNA TRAGEDIA AL CINEMATOGRAFO (1913)

IL CIRCOLO NERO (1913)

LULÙ (1923)

პროგრამა 1913 და 1923 წლების იტალიური მუნჯი ფილმების მიმოხილვას გვთავაზობს. ორი ისტორიული მოვლენა, რომლებიც იდეალურად წარმოადგენენ იტალიური მუნჯი კინოს ქარაგმას – 1913 წელი, როდესაც საფუძველი დაედო პირველ დიდ წარმატებას; 1923 წელი, როდესაც უკვე აშკარა გახდა კრიზისი, რომელმაც კინოინდუსტრიის შესუსტება გამოიწვია.

ფილმები, რომლებიც ზუსტად ასახავს ამ ორ მოვლენას, აღწერს ცოცხალ რეალობას სხვადასხვა ჟანრის ფილმებს შორის და სივრცეს ტექნიკური და გამომხატველობითი ექსპერიმენტებისთვის. მათ შორისაა სეგუნდო დე შომონის "LULÙ", დამოუკიდებლად გადაღებული ანიმაციური ფილმი, რომელიც არასოდეს გამოსულა კინოთეატრებში. პატარა მაიმუნი ლულუს თავგადასავალი ნოსტალგიურად გვახსენებს იტალიური მუნჯი ფილმების წარმატებებსა და შეზღუდვებს.

MUSEO NAZIONALE DEL CINEMA DI TORINO – FONDAZIONE MARIA ADRIANA PROLO NATIONAL CINEMA MUSEUM IN TURIN – MARIA ADRIANA PROLO'S FOUNDATION

PIÙ FORTE CHE SHERLOCK HOLMES (1913)

UNA TRAGEDIA AL CINEMATOGRAFO (1913)

IL CIRCOLO NERO (1913)

LULÙ (1923)

This program represents an overview of Italian silent film productions during 1913 and 1923. Two historical moments that ideally represent a parable of Italian silent cinema – 1913 as the year in which the first great successes began; 1923 as the year in which the moment of crisis that began to weaken the film industry was already clear.

The films that ideally represent these two moments describe animated realities between films of different genres and space for technical and expressive experimentation. Among them is 'Lulu' by Segundo de Chomon, an independently made animated film that was never released in cinemas. The adventures of the little monkey Lulu remind us nostalgically of the successes and limitations of Italian silent films.

აგენიკოს შაინთაბაუდი შტატაბის ეროვნული არქივი

VIAJE INTERPLANETARIO, 1962 (LOCAL IDENTIFIER: 306,6376/NAID: 52585)

AND OF COURSE YOU, 1968 (LOCAL IDENTIFIER: 306,8083/NAID: 54034)

**THE NEW ADVENTURES OF HANUMAN, 1958 (ENGLISH TRANSLATION BY NAOVARAT TIAMAITHAI BRANAGAN,
LOCAL IDENTIFIER: 306,2091/NAID: 48546)**

MUCHO MACHO, 1962 (LOCAL IDENTIFIER: 306,6370/NAID: 52579)

200, 1975 (LOCAL IDENTIFIER: 306,6897/NAID: 55038)

ცივი ომის დროს შეერთებული შტატების საინფორმაციო სააგენტომ (USIA) ათასობით პროპაგანდისტული ფილმი შექმნა როგორც „სახალხო დიპლომატიის“ კომპონენტი. აუდიტორიის მოსახიდად ფილმები ხშირად მესიჯისებისა და სანახაობის ნაზავს წარმოადგენდა.

შერჩეული პროგრამა გვაჩვენებს, თუ როგორ გამოიყენა USIA-მ ანიმაცია, მისთვის დამახასიათებელი მხატვრულობითა და იუმორით, ანტიკომუნისტური გზავნილების გასავრცელებლად და მსოფლიოს წინაშე შეერთებული შტატების პოზიტიურად წარმოსაჩენად.

USIA ხშირად მუშაობდა მხატვრებსა და ანიმატორებთან იმ რეგიონებში, სადაც მათი ფილმების გავრცელება იგეგმებოდა. "Viaje Interplanetario" და "Mucho Macho" მექსიკის "Dibujos Animados" სტუდიაში 1962 წელს ლათინურ ამერიკაში გასავრცელებლად შეიქმნა. ეს იყო ანტიკომუნისტური მულტფილმების სერიის ნაწილი, რომელშიც მთავარ როლებს ასრულებდნენ პერსონაჟები: ვირი ზურიტო, მამალი მანოლინი, ყვავი ლიოსი და მგელი ჩენტე.

"The New Adventures Of Hanuman" (1958) არის ტაილანდური ანტიკომუნისტური მულტფილმი, რომელიც შეიქმნა პაიუტ ნგაკრანგის მიერ შეერთებული შტატების საინფორმაციო სამსახურისთვის, სადაც იგი მხატვრად მუშაობდა. ნგაკრანგის ფართოდ არის აღიარებული, როგორც "ტაილანდური უოლტ დისნეი".

ამერიკელ-იაპონელმა ანიმატორმა ჯიმი მურაკამა გადაიღო "And of Course You" (1968), უცნაური ფილმი შეერთებული შტატების კოსმოსური პროგრამის საერთაშორისო სარგებლის შესახებ. მურაკამი ასევე ცნობილია, როგორც შრიტანული კლასიკის "When the Wind Blows" რეჟისორი, ასევე მისმა კომპანამ მოაწყო "Mr. Owl" Tootsie Pop-ის გრმელვადიანი კომერციული ჩვენება, რომელიც ამერიკელ ახალგაზრდებს განსაკუთრებულად უყვარდათ.

შეერთებული შტატების შექმნიდან 200 წლის იუბილეს აღსანიშნავად USIA-მ ახალგაზრდა კინორეჟისორებისთვის გამოაცხადა კონკურსი, სადაც უნდა წარედგინათ ნამუშევრები ქვეყნის ისტორიის, კულტურისა და მომავლის შესახებ. ახალგაზრდა კინემატორაფიის ამ საგრანტო პროექტის ერთ-ერთი გამარჯვებული იყო ვინის კოლინზი, რომელმაც გადაიღო ანიმაცია "200" (1975), შეერთებული შტატების ფსიქოდელოური სიმბოლური ისტორია.

UNITED STATES NATIONAL ARCHIVES AND RECORDS ADMINISTRATION (NARA)

VIAJE INTERPLANETARIO, 1962 (LOCAL IDENTIFIER: 306,6376/NAID: 52585)

AND OF COURSE YOU, 1968 (LOCAL IDENTIFIER: 306,8083/NAID: 54034)

**THE NEW ADVENTURES OF HANUMAN, 1958 (ENGLISH TRANSLATION BY NAOVARAT TIAMAITHAI BRANAGAN,
LOCAL IDENTIFIER: 306,2091/NAID: 48546)**

MUCHO MACHO, 1962 (LOCAL IDENTIFIER: 306,6370/NAID: 52579)

200, 1975 (LOCAL IDENTIFIER: 306,6897/NAID: 55038)

During the Cold War, the United States Information Agency (USIA) produced thousands of propaganda films for distribution overseas as a component of public diplomacy. To help attract an audience, the films were often a blend of message and entertainment.

This program explores how the USIA used animation, with its potential for artistry and humor, to promote an anti-Communist message and positively present the United States to the world.

The USIA frequently worked with artists and animators in the regions where its films would be distributed. *Viaje Interplanetario* and *Mucho Macho* were produced at Mexico's *Dibujos Animados* studio in 1962 for distribution in Latin America. They are part of a series of anti-communist cartoons starring the characters *Burrito* the donkey, *Manolin* the rooster, *Líos* the raven, and *Chente* the wolf.

The New Adventure of Hanuman (1958) is a Thai anti-Communist cartoon produced by *Payut Ngaokrachang* for the United States Information Service, where he worked as an artist. *Ngaokrachang* is widely regarded as "The Walt Disney of Thailand." Japanese American animator *Jimmy Murakami* directed *And Of Course You* (1968), a whimsical film about the international benefits of the United States space program. *Murakami* is also known for directing the British classic *When the Wind Blows*, and his company produced the long-running "Mr. Owl" *Tootsie Pop* commercial loved by generations of Americans.

To celebrate the United States Bicentennial, the USIA held a contest for young filmmakers to submit works reflecting on the country's history, culture, and future. One of the winners of the Young Filmmaker Bicentennial Grant Project was *Vince Collins*, who animated *200* (1975), a psychedelic symbolic history of the United States.

საქართველოს
ეროვნული
არქივი National
Archives of
Georgia

იუსტიციის
სამინისტრო

საქართველოს
არქივები
საქართველოს
არქივები National
Archives of
Georgia

იუსტიციის
სამინისტრო